

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľky: **K. J.** bytom L.zastúpenej Advokátskou kanceláriou . & Spol., s.r.o., Pluhová 78, Bratislava, proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul.29.augusta č.8, Bratislava, **o invalidný dôchodok**, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 31.januára 2012, č.k. 6Sd/50/2010-78, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 31.januára 2012, č.k. 6Sd/50/2010-78, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 13.apríla 2010, ktorým podľa § 70 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), podľa článku 39 ods.1 nariadenia Rady (EHS) č.1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby a členov ich rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva (ďalej len „nariadenie“) a článku 40 vykonávacieho nariadenia Rady (EHS) č.574/72 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) zamietla žiadosť navrhovateľky z 30.10.2009 o invalidný dôchodok s odôvodnením, že nie je invalidná, lebo nemá viac ako 40 %-ný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že zdravotný stav a jeho vplyv na zárobkovú schopnosť navrhovateľky posudzoval najskôr posudkový lekár pobočky Sociálnej poisťovne v Bratislave dňa 17. marca 2010 a v priebehu konania o opravnom prostriedku navrhovateľky proti rozhodnutiu odporkyne posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne dňa 15. decembra 2011. Obaja posudkoví lekári dospeli k zhodnému záveru, že rozhodujúcemu zdravotnému

postihnutiu navrhovateľky zodpovedá podľa kapitoly XV, oddiel A, položka 1b prílohy č.4 zákona 35 %-ná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z rozpätia 25 % - 35 %. Posudkový lekár ústredia v posudku vyhodnotil reumatologický a interný posudok z 9. marca 2009. Skonštatoval, že z reumatologického vyšetrenia vyplýva podozrenie na séronegatívnu spondylartropatiu s periférnym kĺbovým postihnutím, na rukách sú prítomné Heberdenove artrózy, začínajúca Rhiz-artróza obojstranne. Na veľkých kĺboch tela neboli dokázané artrotické zmeny stredného alebo stredne ťažkého stupňa a ich funkcia nie je v žiadnom rozsahu obmedzená – rtg vyšetrenie LS chrbtice a nôh nepotvrdilo závažné degeneratívne zmeny a rtg rúk potvrdilo počínajúce artrotické zmeny až prejavy deštruktívnej erozívnej polyartrózy prstov, neboli však potvrdené ťažké klinické prejavy daného ochorenia – klasického reumatologického charakteru a aplikovaná liečba je účinná. Posudkový lekár ústredia vyhodnotil aj pridružené ochorenia ako liečbou dobre kompenzované, vykazujúce len ľahký stupeň funkčného postihnutia a tieto hodnotil ako nezávažné, bez vplyvu na zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods.8 zákona). Na tom základe krajský súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné. Pokiaľ navrhovateľka namietala, že posudkoví lekári vyhodnotili jej rozhodujúce zdravotné postihnutie ako artropatiu, ale ona trpí polyartropatiou, krajský súd poukázal na znenie kapitoly XV, oddiel A, písm.1 prílohy č.4 zákona, v zmysle ktorej sa táto kapitola vzťahuje nielen na infekčnú artropatiu, ale aj na zápalové polyartropatie, reaktívne artritídy a metabolické artropatie.

Rozsudok krajského súdu napadla navrhovateľka včas podaným odvolaním. Namietla, že posudkový lekár (pobočky) neposudzoval jej zdravotný stav v celom rozsahu, ale vychádzal len z dominantného postihnutia bez zohľadnenia ďalších zdravotných komplikácií, ktoré v posudku zo 17. marca 2010 vôbec neuviedol a nezohľadnil. Podľa názoru navrhovateľky krajský súd pochybil, keď v rozpore s § 250a O.s.p. pripustil predloženie nového dôkazu – posudku, vypracovaného až po začatí súdneho konania, dňa 15. decembra 2011. Tento posudok síce formálne zohľadňuje skutočnosti uvedené v zdravotnej dokumentácii navrhovateľky, fakticky však na ne neprihliada a posudkový lekár len zopakoval závery pôvodného posudku. Uvedený posudok nebol navrhovateľke včas predložený a nebola jej poskytnutá dostatočná lehota na oboznámenie sa s ním a vyjadrenie k jeho obsahu, čím bola navrhovateľke odopretá možnosť konať pre súdom. Navrhovateľka navrhla vypracovanie objektívneho a náležitého posúdenia jej zdravotného stavu na účely zistenia rozsahu poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, krajský súd však tento návrh neakceptoval. Z uvedených dôvodov žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky poukázala na to, že rozsah jej zdravotného poškodenia bol ozrejmený dostatočne, je podložený odbornými vyšetreniami ako aj zdravotnou dokumentáciou, posudky sú bez vnútorných rozporov a vo svojich záveroch zhodné, preto nebol daný dôvod na doplnenie dokazovania. Posudkoví lekári sa zaoberali zdravotným stavom navrhovateľky komplexne so záverom, že pridružené sekundárne ochorenia sú posudkovo nezávažné a nepodmieňujú zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Odporkyňa preto navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach o bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok.

Navrhovateľka v odvolaní namietala, že posudok posudkového lekára pobočky Sociálnej poisťovne nezohľadnil jej zdravotný stav komplexne a že krajský súd pochybil, keď pripustil ďalší posudok, vypracovaný posudkovým lekárom ústredia Sociálnej poisťovne, v rozpore s § 250a O.s.p.

Uvedená námietka je nedôvodná. Navrhovateľka totiž opomenula, že konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne je konaním o opravnom prostriedku proti neprávoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu, upraveným v tretej časti piatej hlavy O.s.p. V zmysle § 250q ods.1 veta druhá O.s.p. súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na to, že zákon o sociálnom poistení predpokladá posúdenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nielen posudkovým lekárom pobočky, ale aj posudkovým lekárom ústredia, čo vyplýva z ustanovenia § 153 ods.1 a 5 v spojení s § 178 ods.1 písm. b) a § 179 ods.1 písm. h) zákona o sociálnom poistení. Nový posudok môže byť podkladom pre vydanie nového rozhodnutia v rámci autoremedúry. Je pritom potrebné poukázať i na to, že sama navrhovateľka 12. júla 2010 predložila súdu reumatologický posudok z 9. marca 2009, ktorý v správnom konaní posudkovému lekárovi pobočky predložený nebol.

Pokiaľ navrhovateľka v odvolaní namietala, že posudok posudkového lekára ústredia Sociálnej poisťovne jej nebol včas predložený a nebola jej poskytnutá dostatočná lehota na oboznámenie sa s ním a vyjadrenie k jeho obsahu, túto jej námietku odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú, lebo jej právny zástupca na pojednávaní krajského súdu dňa 31.januára 2012 takú okolnosť nenamietal.

Vzhľadom na uvedené nepochybil krajský súd, keď pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia odporkyne vzal do úvahy posudok posudkového lekára ústredia z 15. decembra 2011.

Z posudkového spisu odporkyne vyplýva, že zdravotný stav navrhovateľky bol posudzovaný v jej neprítomnosti na základe podrobnej lekárskej správy, vypracovanej podľa nariadenia (tlačivo E213) Švajčiarskou kompenzačnou poisťovňou dňa 22. júna 2009. Z uvedenej správy vyplýva záver, že navrhovateľka je čiastočne nespôsobilá vykonávať posledné zamestnanie pracovníčky služieb.

Podľa § 71 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že pre vznik invalidity podľa slovenského práva je potrebný pokles schopnosti vykonávať akúkoľvek zárobkovú činnosť, nielen niektoré zamestnanie (napr. pracovníka služieb).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Posudzuje sa na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4 a určuje sa podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobou nepriaznivého zdravotného stavu, a takto určenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods.3 až 8 zákona č.461/2003 Z.z.).

V posudku z 15.12.2011 sa posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne vysporiadal aj s dodatočne predloženým reumatologickým a interným posudkom z 9. marca 2009 a v posudku konštatoval, že rtg-vyšetrenie potvrdilo počínajúce artrotické zmeny až prejavy deštruktívnej polyartrózy prstov, neboli však potvrdené ťažké klinické prejavy reumatologického ochorenia, keď aplikovaná liečba je účinná. Tomuto rozhodujúcemu zdravotnému postihnutiu v zmysle kapitoly XV, oddielu A, položky 1b prílohy č.4 zákona č.461/2003 Z.z. („infekčná artropatia, zápalová polyartropatia, artrózy, dlhotrvajúce neprogredujúce formy, občas recidivujúce, s poruchou funkcie“) podľa posudkového lekára zodpovedá 35%-ná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Uvedené posúdenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia nie je v rozpore s nálezmi odborných lekárskeho vyšetrení, zaznamenanými v posudkoch, ktoré navrhovateľka predložila a určenie percentuálnej miery zodpovedá zákonu. Ani záver posudkového lekára ústredia, že ostatné ochorenia (bolesti chrčtice, chronický zápal štítnej žľazy) sú z posudkového hľadiska nezávažné a nepodmieňujú zvýšenie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods.8 zákona č.461/2003 Z.z., nie je v rozpore s nálezmi odborných lekárov.

Navrhovateľka ani v odvolacom konaní nepredložila žiadny doklad o tom, že by jej zdravotný stav bol odlišný, alebo že by sa oproti posúdeniu u posudkového lekára ústredia zhoršil; nebol preto daný dôvod na pochybnosti o objektívnosti a úplnosti posúdenia jej zdravotného stavu a jeho vplyvu na schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, ktoré by si vyžiadali doplnenie dokazovania .

Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd považoval posudok posudkového lekára ústredia za úplný, objektívny a presvedčivo, logicky a bez vnútorných rozporov odôvodňujúci záver o iba 35 %-nej miere poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť. Z toho dôvodu mal za preukázané, že navrhovateľka zatiaľ nesplnila podmienku invalidity podľa § 71 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. pre vznik nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods.1 tohto zákona a rozhodnutie odporkyne považoval za súladné so zákonom. Rozsudok krajského súdu preto odvolací súd podľa § 219 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods.1 v spojení s § 250k ods.1 a § 250l ods.2 O.s.p. a navrhovateľke vzhľadom na jej neúspech v tomto konaní ich náhradu nepriznal.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 24.apríla 2013

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová